

Tra sunt aqua tibi. **C**ercius est sterilitas: **H**iere, tu vas. **E**rit sicut mirice in deserto: hec tria in peccatore opponunt tribus que predixit in viro iusto: inconstans: et leuitas. contra hoc quod dicit: secus decursus aquarum. sterilitas. contra hoc quod dicit: dabit fructum. hec tria ergo notantur in primo que faciunt hominem miserum (quem proicit ventus) temptationis. **P**sal. Expulsi sum nec postea. **J**ob. i. **C**entus vehementis irruit a regione deserti (a facie terre) viuentium: ut eam iam per recordationem non videat. **D**an. xiiij. **E**arserunt in cōcupiscentia eius. scilicet susanne senes: ecce vestus. et auerterunt sensum suum: et declinaverunt oculos suos ut non viderent celum. ecce projectio (a facie terre) viuentium: sed te iusto dicuntur. **D**eutero. penul. **O**culi Jacob in terra frumenti vini et olei. **B**enevol. penul. **V**sachar asinus fortis accubans inter terminos vidit requiem quae esset bona et terram quod optima et supposuit humerum ad portandum. **V**sachar interpretat memorans dominum termini malorum pena eterna. **B**onorum: vita eterna: inter hos habitat: timendo et sperando: videt requiem eternam quae sit bona et terram viuentium quod optima: et ideo supponit humerum ad portandum iugum domini (sed non sic impij). vel: (a facie terre) corporis. **D**e qua **G**en. iii. **L**terra tua generabit terribilis spinas tribulos (proicit) ut eam non cognoscat. **S**piritus eius delicias effundat. **J**ob. xxv. **E**cce sub sentibus delicias copurabunt: sed in inferno sentient picturam istarum spinarum. id est penam peccatorum. **G**regor. momentaneum est quod delectat. eternum quod crutat. vel: (a facie). id est a stabilitate ecclesie: de qua **E**ccl. i. **G**eneratio presentis: generatione aduenit. **L**terra autem inctetum stat (proicit) ut iaz non sit de ecclesia merito: et si forte numero. **R**espectus per me terre in nobis amor accedit. **R**espectus secundum terram timorem incutit. **R**espectus tertie terre erubescit. id est in ducit: sed ventus temptationis proicit peccatore a facie. id est a respectu terre huius triplicis: ne per amorem aut timorem: aut pudorem retrahatur a peccato. **I**deem tria solent hoies retrahere a peccato. **H**ic est funiculus triplex qui si habeat difficile rumpitur. **E**cclasiastes. iii.

C Ideo non resurgent impi in iudicio: neque peccatores in consilio iustorum.

M **J**udicium triplex in quo non resurgent impi et peccatores.

Hic ut predictum est nota est in quod fecit peccatore miserum. Dicit ergo (ideo non refutatur) a peccato. **E**p. v. Surge quod dormis et exurge a mortuis: et illuminabit te christus (in ipso in iudicio) triplici. scilicet ut seipso iudicent in presenti. i. ad **L**orint. xij. Si nosmetipso diuidicaremus non utique iudicaremur. **A**ug. 2. Ascende tribunal mentis. assit ratio iudicis: conscientia accusatrix et timor carnis. vel: (in iudicio) id est in pena in presenti qua dominus punit et males et bonos. i. **P**et. iii. **T**empus est ut incipiat iudicium a domo dei. vel: (in iudicio) extreme examinationis ut iudicent cum ipso sicut perfecti: et sic sumit stricte. **M**ath. xix. Sedebitis et vos super sedes iudicantes duodecim tribus israel. **E**saie. iiiij. Dominus ad iudicium veniet cum senatoribus populi sui (neque peccatores in consilio iustorum). **H**ic notatur tertium quod fecit peccatore miserum. scilicet amissio consortium iustorum. **E**saie. viij. **L**adauer putridum non habebis consortium. **A**poca. vltimo. **F**oris canes et venefici et impudici et homicide et ydolis scrumentes: et omnis qui amat et facit mendacium contra quos dicit in psal. Ecce quoniam tu et quicundum: habitare fratres in vinculis. Scimus istam expositionem eosdebet accipimus impios et peccatores. Scimus aliam expositionem possimus ita distinguere. (Non resurgent impi). id est infideles qui christiane militie characterem non habuerunt. (Non resurgent). dico (in iudicio). id est ab hoc iudicent: quia qui non credit iam iudicatus est. **J**ob. iiij. Neque peccatores. i. falsi christiani resurgent ad hoc ut iudicent. (in consilio iustorum). quod iudicium bene vocat consilium iustorum: quia nihil ibi nisi retributum erit. Et nota quod erit iudicium multiplex.

M **J**udicium auctoritatis quod erit totius trinitatis.

Prinicipalis administracionis quod erit solius filii. **J**ob. v. Pater non iudicat quenquam omne iudicium dedit filio.

C Assessionis quo sancti iudicabunt cum domino. **M**ath. ix. Sedebitis et vos iudicantes duodecim tribus israel. **C**ompationis quo regina austri et minus mali iudicabunt magis malos. **M**ath. xij. regina austri surget in iudicio cum generatione ista et condemnabit eam. **P**rescientie. **J**o. iii. Qui non credit iam iudicatus est. **C**ondemnationis. **J**ob. iiij. Non enim misit deus filium suum ut iudicet mundum: sed ut saluet mundus per ipsum. **D**iscretionis. **J**ob. xij. Nunc iudicium est mundi. **D**iscussionis. i. **L**orint. xij. Si nosmetipso diuidicabimus tecum. **C**ribulationis. i. **P**et. iiiij. Tempus est ut incipiat iudicium a domo domini. **C**onseptationis. **J**ob. xij. Congregabo eos in valle iustificationis. **Q**uidam iudicabunt et non iudicabunt: ut apostoli et apostolica viri. **Q**uidam iudicabuntur et non iudicabuntur et saluabuntur ut mediocriter boni. **Q**uidam vero nec iudicabunt nec iudicabuntur: ut infideles. **Q**uidam non iudicabunt: sed iudicabuntur ut ceteri maliti: et vere peccatores non resurgent ad iudicandum: sed iusti.

C Quoniam nouit dominus viam iustorum: et iter impiorum peribit.

C Quoniam nouit dominus per approbationem (via istorum) primo quoniam munda. **P**iat. impolluta via eius. **E**saie. viij. Scopabo eam in scopula terrens. Item scdo quod lucida. **P**rouerb. iiiij. Semita iustorum quasi lux splendens. Item tercia. Quia delectabilis. **P**rouerb. iiiij. Vile eius via pulchra. Quarto. Quia secura. **P**rouerb. iiiij. Semite illius pacifice. Quito. quia plana. **P**rouerb. iiiij. Viam sapientie monstrabo tibi. ducam te per semitas equitatis. Sexto. quia recta. **E**sa. xl. Rectas facite semitas dei nostri. Septimo: quia expedita: unde super illum locum. **M**ath. xix. Ecce nos reliquimus omnia tecum. **D**icit **H**enr. Recte petre et non ad insipientia tibi. quia currente sequi non poteras oneratus. **A**nde. iiiij. **R**eg. iiiij. **H**elyas ascensurus in celum dimisit pallium suum. id est temporalia. Propter ista ergo: (nouit dominus viam iustorum). Per approbationem. omnium quidem nouit per scientiam: sed non per beneplaciti approbationem. Viam enim impiorum: sic non nouit unde se quitur: (Iter impiorum peribit). quia dominus illud non approbat: sed reprobat. Primo: quia iniquitatem est. psal. inquitate sunt vie illius in omni tempore. Secundo: quia te nebrosum. **P**rouerb. iiiij. Viam impiorum tenebrosa. **C**ercio quia contristabile et aspersum est. **E**ccl. xij. Viam peccantium complanata lapibus et in finem illorum inferi. **S**apien. v. Ambulauimus vias difficiles. Quarsto: quia timidum et pericolosum. **P**rouerb. xij. a. Arma et gladii in via superbi. Quinto: quod tortuosum. **P**sal. In circuitu impi ambulet. **E**cclasiastes. x. Labor stultorum interficit eos qui nesciunt in verbum pergere. Sexto: quia dyabolus ambulat cum eis. ps. Fiat via illorum tene. t. l. et angelus domini. s. malus persequens eos. Septimo: quod impedimentum est **J**ob. xvij. Immisit in retine pedes: et in manu eius. ani. tenebit plata eius. la.

Salmus. II
Quare tremuerunt gentes. Titulus **P**sal. **D**avid. **P**sal. iste tribus modis exponitur. scilicet ad litteram allegorice: moraliter. Ad litteram autem exponitur a iudeis duobus modis. Quidam enim dicunt quod psal. iste est pars precedenter: et exponunt illum de illis qui redierunt a captivitate **B**abylonis. Alii vero dicunt istum psal. unum psalmum per se: et exponunt illum de **D**avid. iij. **R**eg. v. Audierunt philistei quod venissent **D**avid in regem super israel et ascenderunt quererent **D**avid. Et propter hoc dicit **D**avid de illis: (quare tremuerunt gentes). **T**itulus psal. **D**avid. **H**esdras in foribus psalmorum titulos quasi quasdam claves ad intelligentiam sequentium apposuit psal. iste in ordine psalmorum secundus: in titulo est pri-

Quadruplex bovis ordo futurus in iudicio.

Proprobatus via iustorum propter septem causas.

Reprobatus iter impiorum propter septem causas.

Allegorice.

Psalms

mus fm glo.buius tituli. Non tamen in textu **Acf.** dicit
expresse q sit primus psal.in hoc psalmo agitur de regno
xpi t eterna eius generatione. Et est psal.tituli. **Psal.** iste
dictus psal.a psallim quod est tagere.q.a decacorda ma-
datorum impletioe. **David** prophete.id est xpi. **David** en-
terpretat manu fortis.vel aspectus desiderabilis. t xps
manu fortis est qui debellavit aeras potestates. Non
manu armata:vt dicit beatus **Berii**. sed clavis confira-
non equo residens:sed in cruce pendens. t ipse est in que
angeli desiderant prospicere.i. **Nef.**i. Et bene sequit ps.
iste precedentem in quo egit xpus de beatitudine. **Xpus**
autem via ad beatitudinem. **Joban.**xiii. Ego sum via t.
Propheta ergo:videns quosdam contradictores nomi-
ni xpi:t regno in admiratione prosumpuit dicens: (quare
fremuerunt) t. **Cripartitus** autem est psal.iste. In pri-
ma parte ponit malorum increpatio:ibi. (quare tremu-
mus) In secunda parte culpe causam.ibi. (dirumpamus) In
tertia culpe penam.ibi: (qui habitat) In quarta determi-
nat tempus pene.ibi: (tunc loquet) In quinta determi-
nat modis pene.ibi: (in furore t) Et notandum q tribus
generibus hominum persecutus est xpus. scilicet a minori-
bus.ibi: (quare fr.) a maioribus.ibi. (Astiterunt reges)

Xpus pas-
sus est tri-
plex: genus
persecutiois
et trib^o ge-
nerib^o ho-
minum.

Est autem in
bonis et va-
nitas quin-
tuplices.

a mediocribus. ibi: (et principes). Itez passus est triplex:
genus persecutionis. scz oris. ibi: (fremuerat) cordis ibi:
(meditati sunt). operis. ibi: (astiterunt) minorum autem a-
quibus passus est duo fuerat genera. scz milites romanis:
Milites iudeorum. In primis increpat crudelitatem et co-
filii peruersitatem dicens. (quare fr.) more ferarum sine ra-
tione (gentes). i. gentiles. scz romani milites qui xpm cru-
cifixerunt. In aliis increpat stoliditatem et fraudulentiam
subdels (et populi). id est iudei. A polis quod est plurali-
tas: quia plures fuerunt quam gentiles (quare) repepe (medi-
tati sunt in anima). tribus modis: primu fuit quod cogitabant
quod xps non esset promissus in lege. Hicre. viij. Milites in
celo cognovit tempus suum: turtur et byrrido et cyconia cu-
stodierunt tempus aduentus sui. populus autem meus non
cognovit iudicium domini. Secundu quia crededant quod
facerent eum descendere in infernum. Psal. Estimatus suu-
cum descen. in la. Tercium quia crediderunt per morte-
cius famam eius cessare. Hicre. ij. Mittamus lignum in
panem eius et era. e. de terra vi. et nomen eius non memore-
tur amplius et nonne hic in anima cordis ut hic: vnd Psal.
Dominus scit cogita boni. quoniam et va. sumi. Hicre. xvij.
Primum est cor hominis et inscrutabile.
Oris psal. Vana locuti sunt. enus ad proximum suum;

Est autem in homine vanitas quinque duplex. **T**ur amplius et nonne hic in anima cordis ut hic: vnde **Psal.** **D**ominus scit cogitationes homini. quoniam vero sumus. **H**iere. xviiij. **P**raecepit enim cor hominis et inscrutabile. **C**oris psal. **V**ana locuti sunt. venus ad proximum suum;

B *Opere. Esa. i. Fortitudo vestra sicut stipula et opus
Quintuplex si fa. et verumq; suc. tñ erit qui extin. Esa. ix. Telas aram
vanitas in nearum texerunt.*

Cupiditatis temporalium. Ecclesiastes. i. Vanitas vanitatum re. Hiere. v. Ambulauerunt post vanitatem: et vanity faci sunt. In maioribus autem redarguit iudicij pueritatem subdens.

Castiterunt reges terre: et principes conuer-
nerunt in unum: aduersus dominum et ad-
uersus christum eius.

Astiterunt. **C**ū mora delibеранди (reges ter.). i. rex sc̄ berodes sub quo passus est xp̄us et est fileplis plurale p̄ singulare (vel reges). id est Herodes qui occidit parvum. Et sicut Herodes filius eius sub quo passus est xp̄us.

los. et alius Herodes filius eius iud quo panis eis xpus
et hic manifesta propheetia de passione xpi. Astatio autem
est quadruplex. Impugnant ut hic: et Job. i. Astatit sa-
than inter filios dei. Astitit conforantum. Actu. vii. Ec.
ce angelus domini. Ministrantur. Dan. vii. Dilia milie
assiste ei regnantium. Psal. Astitit regina a dextris tuis.
In mediocribus vero redarguit obstinatum conspiratio-
ne subiungens: (et principes). scz Pylatus Cayphas et An-
nas. Isti inquam cum regibus illis (conuererunt in unum)
id est in unam prauam voluntatem: est autem unio multiplex
Malorum. Dan. ultimo. Congregati sunt babylonij qui
si vir unus ad regem re.

Cononii Actu. iiiij. Multitudinis credentium erat cor
vnu t.a.v.psal. Ecce q̄bonū t̄ q̄iocundum tc.

CBeatorum **D**atio. viii. **C**lement ab occidente: et oriente: et re: cu **A**braham **I**saac et **J**acob in reg. celorum.

Damnatorū. Mat. xiii. Colligent de regno eius om̄ia scandalia aduersariae & aduersitatis eum eius.

nia scandala (aduerius domini et aduerius spiritus eius),
quia quod contradicit filio contradicit et patri. Sequitur (duru-
pamus vincula eorum). Hoc potest legi primo in persona
christi sicuti conueniunt aduersum me sed et vos apostoli.

Bisfrumpamus vincula eorum: et proiciamus a nobis iugum ipsorum.

Clinicula eoru id est minas et blandicias eoru (et pyciamus a nobis iug.ip.) quo nos volunt ligare. **G**el sunt ver.

ba ipsorum indeorum t ita cotinua ipsi principes conuenient aduersus xpm dicentes: (Dirumpamus) tc. Et ut per libauimus. Hic nota^t causa culpe indeorum qui conuenient aduersus xpm: que duplex fuit. Prima inobedientia unde dicunt (dirupa. viii.) id est prohibiciones et precepta eorum. scz xpi et apostolorum. Biere. ii. A seculo confregisti iugum rupisti vincula tc. Secunda causa est supbia de qua subdit (et proiiciamus a nobis iu.ip.) .i. legem xpi et suorum: cui nos volunt subiugare: postea ponit duplice pernam que sequitur ex his duobus.

Cui habitat in celis irridebit eos: et dominus subsannabit eos.

Sic continua ipi voluerit xp̄m in morte detinere et illum
gum eius a se abducere: sed (qui habitat in celis). id est in
sanctis animabus et angelis (irridet eos) qd impletum
est quando xp̄us presentibus custodibus et nesciitibus re-
surrexit. hec fuit prima pena (et dñs subsannat it eos)
quando eos disperdet et veniūbit per Romanos. hec fu-
it secunda pena: minor: irrisio fit bucca et quodaz cachino:
maior fit rugato nafo et cōtracto: vtraz densit dominus
iudeos: minor quando surrexit: maior quando eos dispe-
site et vendidit et quotidie deridere facit quando a sanctis
eos derideri fecit. sed est antroposphatos. id est humana p-
assio. qz subsannatio et huiusmodi non cadunt in tē.

Tunc loquetur ad eos in ira sua: et in furore suo conturbabit eos.

Chic ponit tempus pene (tunc). id est quando eos di-
sperdet (loquet ad eos in ira sua) per prophetas et scripta
eorum: (et in furore s. cōtūr. eos) in futuro vel totū potest
legi de futuro sic (tunc). id est in illo notabilis die. s. die iu-
dicii (loquet ad eos in ira sua) dicēdo: **Surgite mortui.**
quod verbum erit asperni malis. et suave bonis (in furo-
re suo) quādo de eis disceptabit dicens: **Efuriui et nō de-**
distis mihi manū. Mat. xxi. **Quod verbu[m] erit aspernus**
malis (tunc) inquam (cōturbabit eos) subiungendo. Ita
maledicti in igne eter. Mat. xxi. **Quod verbu[m] erit asper-**
nū in malis. **Sed iustus ab auditione mala non time-**
bit: que erit quando dicet. **Surgite mortui.** neq[ue] a peiori
erit quando dicetur. **Efuriui t[em]c.** Neq[ue] a pessima scilicet

Ite maledicti tē. Moraliter potest exponi de viro iustis
et notans hec tria que infestant hominē iustum videlicet
peccata inmundus dyabo. dicit ergo sic (quare fremue. gen-
tes) id est peccata: sentē criminalia ē per septē gentes de-

tes). id est peccata. neque crimina q[uod] per se sunt
signant que eni[m]e sunt de terra nostra. et ideo extirp[emus]
de. Deutero. vii. Cu[m] introducerit te dominus deus tuus
in terram quam possessurus ingredieris: et deliquerit coram

te gentes sepe. Percuti. eos vsq; ad inter. hic tremunt ad. uersus iustum. Cum enī per temptationem incutient (eū. populi). id est mundani (meditati sunt inanis) Qāp. ii.

Dixerunt impij apud se cogitantes nō recte: et postea se
qui. Utriq; relinquamus signa leticie vestre: quoniam hec
est pars nostra. Et hec est sors: oddrum annus iustū paup-

et pars nostra. Et hoc est ius. s. oppamamus tunc parcerem et non parcamus vidue tecum sequitur. (Ustitit regi. et principi. conuenienti in vnu.) Per reges et principes democres

significant. Job.xliij. de dyabolo dicitur. Ipie est rex super omnes filios superbie: Ephe.vj. Non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem. supple tamen: sed aduersus

et peccata blandiuntur. Secundi seu iuntur: Terciū decipiuntur. Sed nota qd ponit sub questione dicens: (quare tē.) et responderet alibi psal. Ipsi vō inuanū quesierunt animā meā qd licet multe sint tribulationes iustorū. Tamē de his omnibus liberat eos dominus. Unū alibi dicit psal. (deus nr̄ re. et vir. adiutor in tri.) refugū a peccatis que sunt fugienda virtus in tribulatione mundanorū sustinenda per patientiam adiutor cōtra dyabolū cui resistendum. j. Pet. iiiij. Resistite dyabolo: et fugiet a vobis et hoc faciunt (aduersus dominū) ad dominū pertinet et creatio. Ad xp̄m recreatio. aduersus dominū faciūt cum bona creationis nobis auferre nūc: aduersus xp̄m: cum bona recreationis nobis subtrahere molūt. aduersus dominū: ergo faciunt vulnerando nos in naturalibus: aduersus xp̄m spoliando nos gratuitis. Tel aliud ut nōtemus combinationes quas ibi reperimus: que sunt gentes et populi reges et p̄cipes dominus et christus vinculum et iugū: iuris et subsannatio: gentes frementes populi inania meditantes: gentes frementes sunt motus carnales. Psal. Deus venerit gentes in here. t. pol. tē. s. t. id est cor hominis. Hos dī ratio sibi subiugare. Job. xxvij. Filii isrl̄ subiicerunt sibi chanaeos et fecerunt. sibi tribu. h̄i bene dicuntur fremere qd est brutorum et irrationalium populi inania meditantes sunt illeceb̄ seculares quibus temptatur homo de habendis diuitiis: et mundi vanitatibus. Tren. j. Quō sedet sola ciuitas plena pplo. h̄i bene dicuntur meditati inania. Eccl. clesiastes. j. Vanitas vanitatum et omnia vanitas. Psal. Filii hominū usq; quo graui corde tē. De his gētibus et populis dicit siml. Esa. j. Et genti peccatri populo graui iniquitate: sed quare hic contra virū iustum frustra: quia sicut dicit Job. xxix. Procul odooratur bellū exhortationem dū. et vlu. exer. per reges terre intelligitur deliberatio rationis: per principes que regibus subsumunt. et obediunt consensus ipsius rationis: h̄i confurgunt aduersus dominū. Quādo deliberatione habita peccato consentit. Eccl. clesiastes. x. Et tibi terra cui rex puer est: et cui p̄nci. ma. co. quod sit cum homines motus recipiunt: et in ipso ortu temptationis consentiunt: econtra psalm. in matutino interfici. oēs pecca. ter. sed sicut in Eccl. subditur. Beata terra cuius rex nobilis et cuius p̄n. ves. in. t. s. ad reficiendū nō ad luxuriam. sequit: (Aduersus dominū tē). aduersus dominū pugnat qui in naturalibus abutitur in contumeliam eius (aduersus xp̄m) qui gratuit abutuntur: hic duplex bellū significat. Job. xxxvij. Numquid asperisti qd preparau in tempus hostis in die pugne et belli: qd enim pugna pugnis fit. Impugnatiū dñi p abusum temporalium recte pugna dicit. Bellū autē est abusus gratiop: de quo Osee. xj. Offraim sedis cū assyriis iungit et oleum in egyptum ferebat. oleum in egyptū fertur cum de gratuito aliquid suū queritur. vnde Grego. Aduersus xp̄m bellū gerit qui pro nobis gratuitis lucrum querit: sed nos qd faciemus cōtra hec oīa sequit faciamus. (Dirūpamus vincula eorum tē). est vinculū cupiditatis et iugum timoris. Vinculum est amor male accēdens quo trahimur ad illicita. iugū est timor male humilians quo reprimimur et retrahimur ne faciamus utilia (dirūpamus ergo vin. et p̄n. iugū). sicut monet dominus per Esa. li. Hierusalem cōsurge. sc̄z de subiugo timoris: solue vinculo colli. et Esa. xxvij. Dissolue colliga. im. Ecce vincula: solue fasciculos deprimites ecce iugū. Et nota qd quidam soluunt vincula: quidam rumpunt: quidam prescidunt: soluunt qui peccata confitent: de quo id quod prediximus Esa. lvij. Solue colligationes tē. Rumpunt qui ad artiora se trāserunt. Unde Greg. ait. Putau me detinere inter eos cor pose: sed detentus sum mense. et tūc cōtulit se ad claustrū Psal. Dirūpisti vincula mea. i. rumpere me fecisti: et ideo tibi sacri. hosti. lau. in claustro. Hoc enim est officiū claustrū. sc̄z laudare dñi: prescidūt qui ad artiora se cōferunt ut egyptiaca: et quidam heremite qui more pecorum herbis viuebant. Hiero. Et herentur in salo nauicula funem: magis p̄scinde qd solue. sequitur: (qui habitat in celis). i. dominus (irrigabit eos et dñs subsannabit eos) in iuris

ne faciem nostrā bylarem ostendimus: in subsannatione eam deformamus. Tūc ergo malos irridebit dñs quādo benignā faciem bonis exhibens nollet malis misereri: vñ de Grego. super illud Job. ix. Et nō de penis innocentuz rideat. Ridere enim est afflito nolle misereri. Tunc autem (subsannabit eos) quādo terribilem facie eis ostendens disceptabit cū eis. De hijs duobus. Proverb. j. Ego quo qd in interitu vetro ridebo: et subsannabo cum vobis et timebatis aduc.

Ego autem constitutus sum rex ab eo super syon monte sanctum eius: predicans preceptum eius.

Continuo illi cōturbabūtur. (Ego autem) dicit dominus: cum pōdere cuius iugū projiciebat. (constitutus sum rex). Secundū quod homo (ab eo). i. a patre. cū quo sum idēz rex ab eterno: fm qd deus. rex dico (sup syon). i. sup primiū ecclesiā de iudeis (syon) dico (monte sanctum eius). qd p̄mo radios suscepit fidei p̄ma ecclia de iudeis. vel: (sup syon mōte sanctū ei?). i. sup vñlem sc̄am eccliaz qd mons dī. ppter eminētiā vñlū de cōstitutione huius regis. Hier. xxij. Ecce dies veniūt dicit dñs et susci. dauid. ger. iustū et rex reg. et sa. erit tē. de mōte isto dī. Deut. xxij. Ascende in mōte istū abarim et vide inde terrā chanaan: quā ego tra. filiis isrl̄. i. obti. Abarim interptat ptransiē et significat eccliam militante qd trāsire desiderat ad triū. phantē. vñ orat adue. re. tu. inde contēplāda est terra chanaā. i. ecclia triūphans. Chanaā enī interptat possidēs domū. et ipsi iā possident domū p̄s in qd māsiones multe sunt. Job. xij. de qd dicebat apost. ij. Cor. v. Scim? enim qd si terrestris domū nāa huius habitationis dissoluat qd edificatione habem? ex deo nō manufactā eternā in celis (hōdicās) et supple ibi sum (hōdicās p̄cep. ei?). s. maximū et singulare p̄ceptū. s. p̄ceptū charitatis Math. iiiij. Circūbat iesus totā galilea p̄dicans euangelii regni. Ezechie. xxvij. Suscitabo sup enī pastore vñlū qui pascat eos: sed nōne plura p̄cepta xp̄s p̄dicavit: vtq; sed omnia referunt ad vñlū. s. charitati. de qd Job. xij. Mādatū nouū do vo. vt dili. inuicē. et in psal. Preceptū dñi lucidū illu. ocul.

Dominus dixit ad me filius me? es tu: ego hodie genui te.

Continuatio vere sum rex sup syon: qd sum filius p̄uis cōsubstantialis (dominus) enī. i. pater (dixit ad me) et qd dixit ecce (filius meus es tu) vocaliter legit. Pater dī. dixisse de filio et i. bap. Math. iiij. Et i trāfiguratiōe Math. xvij. Dominus dixit ad me filius meus es tu. id est pater me genuit filiū suū: vñlū enī cū dī generat. Eccl. xxij. Ego ex ore altissimi. pdij. vel: (dixit ad me). i. de me (filius meus es tu ego ho. ge. te) salo. Prover. viij. Anteq; qd p̄s faceret. Dicit autē pater multiplicet p̄ naturā: vt quicq; carnaliter ḡnatur ab alio: fm legē vt apud iudeos mortuus p̄mogenito frater ei? suscitat semē de eadē vrore qui generatīs est nālis fili? mortui vō legalis: p adoptionē ad Roma. viij. Non accepistis sp̄ritū seruitutis iterū in timore: sed accepistis sp̄ritū adoptionis filiorū dei. Per nutritiū et opinionē: sicut fuit xp̄s filius Joseph. Luce. ii. dicit Beata virgo. Ecce pater tuus et ego dolentes qd rebamus te. Per disciplinā et clericī magistroū et conuersi ad fidem. j. Corinth. iiiij. In xp̄o iesu per euangeliū Ego vos genui. Per etatem sicut senes appellamus patres: et iuuenes filios. Job. viij. dixit Raguel ad thobiā minorē. Benedictio tibi sit fili mi. Per eandem substantiam. sicut christus est filius dei: et vere filius meus es tu (quia ego) notabilis persona (hodie). id est in tempore. (genui). id est creau (te) fm qd homo in vtero virginis sic exponit de eterna sic: (dominus dixit ad me filius meus es tu tē.) Nota non dixit: olim genui te: quia sic videatur tota ista generatio p̄terisse: nec dixit: hodie gigno te quia sic videretur recens esse. cōpetentius ergo dixit (hodie genui te) vt per hodie notaret generationem illā non

8 4

Equid sit iugū qd vinculū sp̄ua. liter: et qdāz soluunt vin. cula: qdāz rūpunt qdā p̄scidunt. Vinculum est amor male accēdens quo trahimur ad illicita. iugū est timor male humilians quo reprimimur et retrahimur ne faciamus utilia (dirūpamus ergo vin. et p̄n. iugū). sicut monet dominus per Esa. li. Hierusalem cōsurge. sc̄z de subiugo timoris: solue vinculo colli. et Esa. xxvij. Dissolue colliga. im. Ecce vincula: solue fasciculos deprimites ecce iugū. Et nota qd quidam soluunt vincula: quidam rumpunt: quidam prescidunt: soluunt qui peccata confitent: de quo id quod prediximus Esa. lvij. Solue colligationes tē. Rumpunt qui ad artiora se trāserunt. Unde Greg. ait. Putau me detinere inter eos cor pose: sed detentus sum mense. et tūc cōtulit se ad claustrū Psal. Dirūpisti vincula mea. i. rumpere me fecisti: et ideo tibi sacri. hosti. lau. in claustro. Hoc enim est officiū claustrū. sc̄z laudare dñi: prescidūt qui ad artiora se cōferunt ut egyptiaca: et quidam heremite qui more pecorum herbis viuebant. Hiero. Et herentur in salo nauicula funem: magis p̄scinde qd solue. sequitur: (qui habitat in celis). i. dominus (irrigabit eos et dñs subsannabit eos) in iuris

Psalmus

3
præterisse. et per genui non recenter inchoasse concor. An te luciferū genui te. id est ab eterno. et est sensus (bodie genui te). id est ab eterno est mibi cōsubstantialis. Mich. v.

Egressus eius ab initio a diebus eternitatis: et iō secure. Postula a me et dabo tibi gentes hereditate tuā: et possessionē tuā terminos terre.

Postula a me (Postula a me) sīm q̄ homo mībi. sc̄z obediens tribus modis postulauit xp̄us pro nobis. voce: opere sue humilitatis: representatiōe. Cōloē cum dixit: Ego pro eis rogo Iobā. xv. Operē quādō morem sustinuit. Heb̄. ix. Nō uite testamenti mediator: est ut more intercedente in redēptione earū præuaricationū que erant sub priori testamēto reprobationē accipiant qui vocati sunt eterne hereditatis. Sicut humilitatis representatiōe quotidie interpellat pro nobis: cicatrices patri ostendendo. Unde beatus Bern̄. Securū habes accessū o bō ad decūm: habes ante filium matrē. filiū ante patrem. mater ostendit filio pect̄ et ubera. Filius ostendit patri latus et vulnera. nulla pōt esse repulsa vbi tot occurruit charitat̄ insignia (postula) dico (et dabo tibi gentes) expulsis p̄ficiis iudeis. et in hoc dicit: (postula) et (dabo) innuitur q̄ nulla erat gentibus facta promissio (hereditatē tua) inq̄stum creator: sum. da bo tibi inq̄stum creatura es. tua enim hereditas est sīm q̄ deus et mea sicut hereditas patris carinalis est hereditas filii per naturam: sed nō dicitur eius: donec tetur ei a patre. hereditas dicitur ab herbo. id est domino. herus ri. idem est qđ dominus: quia in ea liber dominat. vel dicit ab herendo: quia firmiter ei inheret: hanc hereditatem tedit pater filio. ad quatuor: facienda. sc̄z ad excolendū eam atra predicationis. Esa. ii. Conflabunt gladios suos in vo meres: et lanceas suas in falces. Item ad impinguendū siue stercorandū cōsideratione humilitatis. Luc. xiiij. Fodiam circa illam et mittā stercora. Item ad seminandum semine gratie et doctrine. Esa. xxx. Dabitur pluvia semini tuo. vbiq̄ seminaueris i terra. Hiere. xx. Seminabo et Item ad purgandū et sarcinendum sarculo tribulationis. Esa. vij. Omnes montes qui in sarculo sarcinē non ve niet illuc terror spinarum et vepriū. et Esa. xxviii. Proscindet et sarcinet humū suam. Sed ne ista hereditas videtur esse particularis. addit: (et possessionē tuā) quā zeles Joel. ii. Zelatus est dominus terra suā (terminos terre) sc̄z dabo tibi. Psal. Dominabit a mari usq; ad mare: et a flumine usq; ad ter. or. ter. In omnē eius terram erinit sonus eorū. id est apostolū. Et omnes xp̄o acquisierunt primo: sed postea per Nicolaum et Machometū ipsi orientales redierunt ad ydola sua. vel: (terminos terre) vocat remotos a domino per dissimilitudinē. Esa. xx. Elongasti omnē terminos terre. vel: (terminos) vocat illos in quibus amor: terrenorū terminat. Psal. Educens nubes ab extremo terre: et merito dabo quia.

9
Reges eos in virga ferrea: et tanq; vas siguli confringes eos.

(Virga ferrea:) id est in iusticia inflexibili. (et tanq; vas siguli confringes eos: id est quidquid luteū et testeum est in eis purgabis. et hoc modo legitur de eisdem psalmi. vel ita distingoe (reges eos). sc̄z bonos (in virga ferrea). id est in inflexibili iusticia. Hiere. xxvij. Facit iudicium et iusticiam in terra (et tanq; vas siguli confringes eos). sc̄z malos in futuro. et notatur in hoc facilitas ex parte confringentis et irrecuperatio ex parte confracti. Esa. xxx. Subito dum non speratur veniet contritio eius: et cōminuetur sicut conteritur lagera siguli contritione perualida et nō inuenietur de fragmentis eius testa in qua. por. igu. te incen. aut. tē. Moraliter (Ego autem tē.) hec debet eē vor cuiuslibet prelati et vere possit dicere: (ego) cum ponde. re. q. p̄fiantior: sicut dicitur de Saul quando debuit cōstitutus rex. Regū. ix. Non erat vir de filiis israel maior illo ab humero et sursum eminabat super omnē populum per humerum operatio. per sursum cōtemplatio designatur: quia in vtroq; debet alios superare qui alijs acque. sit præesse. Inde Grego. de prelato dicit. Pre cunctis sit

actione precipitus. pre cunctis cōtemplatione suspensus qui hoc non habet non potest signāter dicere: (ego) quia quasi nullius substancialis est. Unde Esa. xvij. Gade et egredere ad eum qui habitat in tabernaculo ad Sobnam p̄ positum templi. et dices ei. Quis tu hic: aut. q. quis hic: (cōstitutus sum). id est cōmuni assensu statutus. Mascedo eīm non debet occidere matrem ro. ecclēsia per discordanias sicut in partu Beniamin mortua est Rachel. Gen. xxv. (ab eo). scilicet a deo: et etiam in illo consensu propter deum et inspirationē spiritus sancti conueniant: non per violentiam: sicut Oziās qui voluit sibi usurpare sacerdotium: et percussus est lepra. ii. Paralyp. xxvj. Et sicut Alchimus qui congregato exercitu venit in iherusalē et mortuus est intestatus. i. Mach. ix. Item nec per sanguinem: sicut Abimelech. de quo Judic. ix. dicit. Q̄ abierunt fratres eius matris de eo ad omnes viros Sychen et inclinauerunt cor eius post Abimelech dicentes. Frater vester est. Item nec per ineptum seruitum: et legitur in Josepho: q̄ postq; romani adepti sacerdotium vendiderunt illud: et ignis defecit in altari (cōstitutus sum) ergo (ab eo rex) a regendo. Actuū. xx. Attendite vobis et vniuerso gregi in quos vos spiritus sanctus posuit episco pos regere ecclesiam quam acquisivit sanctus spiritus: unde conqueritur dominus Ezech. xxvij. Non quiescerunt pastores greges me. sed p̄s. sc̄m p̄p̄t̄s prop̄terea hoc cit dominus. Ecce ego super pastores et reg. greg. me. de ma. e. (super syon) vt speculetur: hoc est officium prelati: vt speculetur et denunciet aduentū hostium. Esa. xxi. Si per speculatōnē domini ego sum stans et super custo. m. e. f. stans to. no. Ezech. iii. Fili hominis speculatorēm dedi te do. israel (predicans) hoc requiritur in prelato. Grego. Si predicare nesciat sacerdotium usurpat Aggei. ii. Interroga sacerdotes legē: nec sola sciēcia sed ipse actus predicatorū requiritur. unde non dicit sciens predicare: (sed predicans) Ezechie. iii. Si dicēte me ad impū morde morieris non annūciaveris ei ipse impius in iniūitate sua morietur. Sanguinē autem eius de manu. t. requirā: unde in Ero. xxvij. Precipitur q̄ Aaron vestiā tunica facincta in qua depēdant tintinabula aurea et audiatur sonitus predicationis quando ingreditur et egreditur sanctuarū in conspectu domini et non moriatur: ibi dicit Grego. Sacerdos ingrediens vel egrediens moritur si te eo sonus predicationis nō auditur: quia iram cōtra se occulti iudicis exigit si sine predicatorū sonitu incedit: nec dicit predicatorus (sed predicans) vt nō prius curā recipiat q̄s predicare sciat: sicut multi faciunt q̄ curas recipiunt: et tūc ad studiū veniunt. similes stulto medico qui in periculū sūi curā recipet egrotantis ad mortē: et tunc p̄mo veniret audiē phisicā et egroti relinqueret incuratū. p̄ter hoc dicit Prouer. vij. Si spōnderis pro amico tuo. sc̄z curā accipiendo defecisti apud extraneū ma. t. apud dñm. sc̄z q̄ erit extraneus exigendo rōne. et postea subdicit. Factergo qđ dico tibi fili mi: et temetipm libera discere ad p̄di candū nō ad studiū: et ppter hoc dē. Festina lusca amicū tuū. id est subditū in peccato mortuū: et qđ debeat p̄dīcāre subdit: (pceptū eius) vt sit sermo nō de trufis: sed de diuinis. Job. xxvij. Habet argentiū venariū suarū principia. argentiū. s. predicationis habet principia diuinorum p̄cepto rū. vñ dicit auctoritas. Felicē ligua q̄ nescit nisi de diuinis cōponere sermonē: et si talis sit pōt dicere qđ sequit̄ (dñs dīc. ad me. fil. me. es tu. tē.) dixit. inspirando et cōfidentiā p̄stanto in corde. ad Ro. vij. Ipse spūs testi. red. s. n. q̄ su. fi. dei. (filius meus es tu) p̄ imitationē qđ xp̄s anthōnō maticē in se habuit illa q̄ p̄dicta sunt et ipm deb̄z imitari p̄ latus et subditis cōfideret dicat: imitatores mei estote si. cut et ego xp̄i. j. ad Cor. xj. et hoc est qđ sequit̄: (Ego. bo. ge. te) (hodie). i. in hac luce et ēp̄lo cōversationis tue (genui te) q̄ lux est. Math. v. Sic luceat lux vē. co. bo. et vi. o. v. bo. et ita gignit deus hominem et facit sibi filiū. Hiere. iij. Quō ponam te in fi. tē. et postea rīdet: patrē voca me: et post me īgre. non cef. imitando. s. per bona opera. (Postula a me) in oīone hoc eīm debent plati facere pro subdi

M. Figura.

K
Moraliē. de prelatis quales esse debent.

Figura.

L

Secundus

V

tis: ut quod minus verbis efficerint vel exemplis p oio.
nem studeant obtinere.aduocati em sunt patrum quoam
pro officio competit impetrare delinqutibus indulgen-
tiam negligentibus gratia.laboratibus opem,pficietibus
pseuerantia.mortuis vitam.vi in Leui.iiij.v.z.vj.multa
tens replica. si peccauerit aia z hoc vel illud fecerit ro.
p.e.sa.z di.ci.hoc est qd dixit ad aaron in moyses Numeri
xvij.Tolle turibulū z bausto igne de al.mitte.inde.p.ci.
ad ppim z roges.p cis q cum fecisset Aaron stans inter
mortuos z viuētes de pplo dep̄catus est z plaga cessavit
z si ita feceris (dabo tibi gentes).i.seculares gentiliter vi-
uentes (hereditate.t. quā diligenter excolas eradicando vi-
tia z plantando virtutes Dier. j.Ecce constitui te hodie
sup gen.z sup reg.vt.e.z de.dif.z edic.z plan.cuellas radī
cem male voluntatis de corde hominum inducendo eos
ad contritionem z destruas struem male locutionis reci-
piendo ad cōfessionem dispdas congeriem puerse opera-
tionis ad satisfactionem horādo z penitētiā in iungendo
dissipes sepem prae cōsuetudinē ad pseuerantiam
adiuuādo.edifices mores:plantes fidem (z pos.t.ter.ter
re).i.eos religiosos in quibus finit amor terrenous per
cotemptum omnium que sunt in mundo.j.Jobā. q.Omne
quod est in mundo:aut est cōcupiscentia carnis:aut con-
cupiscentia oculorum:aut superbia vite q sit p tria vota re-
ligionis.de hoc Es. xlvi.Labor egypti z negotiatio ethio-
pie z sabbain viri sublimes ad te transibunt z tui erunt
z laborem egypti significat labor qui est in pecunia pec-
atum luxurie que p egyptum significat quia obtenebrat
rōnem.Ps.Supercedid ignis luxurie z nō vide.so.iu-
sticie p negotiationem ethiopie.concupiscentia oculorum
que semper vult negocian z acquirere.sabbain interpre-
titur clamantes p viros sublimes.sabbain significantur
superbi:quibus dicit Greg.Inest clamor in locutione.b
ergo tria genera ad plānum transeunt quando hec via
relinquentes eius voluntati se subiiciunt z sui sunt quan-
do nō aspiciunt retro Luce.ii.Sed in bono possident ab
eo z te eo que dedit custodiū Reges eos invir.ferrea
p virgin signifiacat correctio.Drouer.iii.Qui parcit vir-
ge odit filium:qui autē diligit instāter erudit.in ferro su-
stentatio que debet comitari correctionem.Greg. Iusti-
cia vñ misericordia multum destituit si vna sine altera te-
neat.Ps.Virga tua z baculus tuus ipsa me p̄solata sūe
Greg.Virga p̄cutimur:baculo sustentamur.Si ergo est
distinctio virge que ferat sit z consolatio baculi que su-
stenter.sit itaqz amor:sed nō emolliens sit rigor:sed nō ex-
asperans.z hoc est bene agere sicut subdit beatus Greg.
dicens.Sit zelus: sed nō immoderate sentiens.sit pietas
sed nō plus q̄ expedit parcens:vt dum se in arce regimi-
nis iusticia clementiaq̄ p̄misces et qui p̄est corda subdit
rum terendo temulcat:z tñ terroris reverētiam temul-
cendo constringat.z sic:(reges eos in vir.ferrea:z tan.v.
fi.con.c.).i.quicquid terrenitatis in ipsis pp̄cedes.

10 **E**t nunc reges intelligite: erudimini qui iudicatis terram.

Quatuor: Tercia pars buius ps.in qua ponit moralis instructio
regibz sp̄i.
neutralibus
necessaria
libus sunt necessaria. Primum est intelligentia ad deum: ibi
(intelligite) Scđm eruditio in his que sunt ad. primum
ibi(erudimini) Tercium deuotum seruitum:ibi(servite
dño) Quartum p̄fessio aduersitatum.dicit ergo (z nunc
reges intelligite) hoc potest exponi ad lram de regibz ter-
renis vt dicat eis ip̄us vel. p̄beta (z nunc) o vos (reges
intelligite) illum.s.ip̄m esse regem cōstitutum a deo:z qd
data est vobis potestas ab ipso.Sap.vj.Audite reges z
intelligite disci.vi.si.t.prebe.au.vos qui conti.mul.z pla-
vo.inter.va.quoniā a deo data est vobis potestas.z ver.
ab altissi.nec turbemini sicut herodes:sed erudimini a p-
phetis vt sub eo sitis.vel(erudimini) ab eo vt nō temere
dominemint:sed magis ei omnium domino z summo re-
gi seruatis.z hoc est quod sequitur (seruite domino in ti-
more) timentes sc̄ illud Sap.vj.Horrēde z cito appa-
redit vobis quoniā iudicium durissimum in his qui p-

sunt fiet.exiguo em concedit misericordia:potentes autē
potenter tormenta patiunt̄.sed ne desperet subdit.(z ex-
ultate ei cum tremore) sperantes cum eo regnare in futu-
ro Job.xrvj.Deus potes non abiit cum ipse sit po-
tentis:vel potest exponi moraliter de quolibet iusto se regē
te in via dei qui ita vocat rex specialiter continua sic:ex q̄
omne luteum z terrenum in vobis contritum est ergo (z
uinc) diuin tempus habetis:o vos (reges) qui vos regi-
tis(intelligite) ep̄era dei in vobis(erudimini qui iudica-
tis terram).i.terrenitatem in vobis erudimini:dico quid
ad alios operari debetis(intelligite) vt boni theorici me
ditando z conferendo(erudimini vt practici exercitan-
do).Ps.Dominus de celo p̄spexit sup filios hominum:
vt vide.si est intel. Ecce primum aut requires deum be-
ne operando.ecce secundum.intelligere p̄tinet ad contempla-
tios erudiri ad actiones.Tria debemus intelligere.vi
delicet p̄terita p̄sentia z futura.In diobus debem⁹ eru-
diri.z in operibus misericordie. z in operibus iusticie.de
bemus intelligere p̄terita p̄sentia ad creationem z recrea-
tionem nostram.de primo Ps.Scitote qm ipse est deus
ipse fecit nos:z nō ipsi nos.De secundo Tren.j.Attendite
videte si est dolor sicut dolor meus.z Heb.xv.Recogita-
te cum qui talē sustinuit a peccatorib⁹ aduersus semet
ipsum contradictionem Item debemus intelligere p̄ntia
que dñs circa nos operat.Primo vocado ad penitētiaz
Scđo peccata dissimulādo.Tercio nos in gratia conser-
uando.De primo ad Rom.ii.An ignoras quia benigni-
tas dei ad penitētiā te adducit.De secundo Sap.xi.Dissi-
mulans peccata hominum ppter penitentiam.De tertio
Lxx.ij.Misericordie dñi est q̄ non sumus consumpti
Itē debemus intelligere futura quomodo in iudicio ma-
li punient̄ z iusti remunerabunt̄.hoc faciebat Piero. qui
dicebat:sue comedam:sue bibam:sue aliud quid faciā
semper videt in auribus meis illavorū insonare.Surgite
mortui venite ad iudicium Abacuc.ij.Contemplabor ut
vi videam quid dī cat mibi z quid respōdeam ad argu-
tem me.Sic ergo debemus intelligere p̄sentia p̄terita et
futura opera dei in nobis.In primo apparuit eius mag-
na misericordia.In secundo appetit eius longa patientia q̄
hoc nolunt intelligere peribunt Job.iiij.Et quia nullus
intelligit meternum peribunt de his tribus simul Deut.
xvij.Utinam sapient̄ p̄terita z intelligenter p̄ntia:ac no-
tissima p̄uident̄.Erudiri autē debemus.i.extra rudita-
tem poni exercitando nos in operibus iusticie delinquen-
tes corrigendo:z in operibus misericordie indigentibus
subueniendo.j.ad Thessal.v.Coripite inquiete.Ecce iusti-
cia consolamini pusillanimis:suscipite infirmos.eccē mi-
sericordia:z signat̄ dicit (reges intelligite z erudimini)
quia homo cito errat in regimine sui nisi hec duo habeat
Ps.Homo cum in honore esset nō intel.s.Adam.z ideo
regimine amissi comparatus est z iumentis z similis fa-
ctus est illis.sit qui non fecit iusticiam cito pdit regnum.
Es. xxvj.Qui fecimus iusticiam in terra nostra: ideo non
pierit habitatores eius.z heli q̄ nō corripuit filios abie-
ctus est a dño:z cadens de sella mortuus est:z translatu-
est sacerdotium de domo eius.j.Regū.ij.ppter hoc dicit
Sap.j.Diligite iusticiam qui iudicatis terraz.similiter q̄
nō exercitat se in opibus misericordie.Ecli.x.Sedes du-
cum supborum destruxit deus:sedere fecit mites pro cis.
Ps.Fiant dies eius pauci tē.z subiungit causam pro eo
q̄ nō est recordatus facere misericordiam de iusticia z miseri-
cordia simul Drouer. xx.B.Misericordia z veritas custodi-
unt regē z robora clementia thronus eius.bn g dicit(et
nunc reges intelligite qui iudi.terrā) Sequit̄.

**Seruite domino in timore: et exultate ei
cum tremore.**

**Seruire debemus dño tribus de causis:qz q̄ instum
est.qz honestū est:qz vtile ē.iustū est vt seruam⁹ ei qz nos** **Tribus d**
fecit:qz nob̄ seruunt:qz nos emitt̄:mos fecit.Ps.Seruite causis ser-
uo.in le.in in cō.e.i ex. q̄re.qz scitote qm dñs ipse ē de⁹ ip̄e uire dño
se.z tāto deuoti⁹ dēm⁹ ei fure:q̄to vos digniores crea debemus.
uit.s.ad ima.z si.s.Ben.j.Mob fuiuit i tota vita sua op̄as

Tria debemus intel-
ligere.

M Figura

10

Quartuor:

Q</

Psalmus

salutem nostrā in medio terre. **Esaie.** xliv. Seruire me fecisti in peccatis vestris: tūc quāto vilius fuit istud seruitū sc̄ curare intumidias nostras: tanto deuoti debemus ei seruire. **Nos** emit. i. **Cor.** vi. Empti es̄tis precio magno tē: tūc quāto p̄ciosior p̄cio nos emit: tanto deuoti ei seruire debemus. i. **Pet.** i. Non corruptibilis auro t argento redem. e. de va. ve. con. pater. traditōis s̄ p̄ci. san. qua. ag. incon. tē. Item sec̄a causa est q̄ honestū est ei seruire tāto dño. **Hoc.** Qui seruire regnare est. Cuius agi frēnis summa libertas est. **Ecli.** xxiiii. Gloria magna ē sequi dñm. Tercia causa est: q̄ vtile est. **Job.** xvii. Tolo pater ut vbi ego sum illic sit mi. meus. **Esaie.** lxxv. Ecce serui mei come. t vos esu. serui mei bi. t vos si. tē. Dicit ergo (seruite dño) nō dyabolo. **ij.** **Reg.** xvii. Si dñs est deus: sequi mini illū. si autē baal sequi illū. Item (dño) nō dominis s̄ foli dño. **Math.** vi. Nemo pōt duob̄ dñis seruire. **iii.** j. **Reg.** vii. Prepare corda vra dño t seruite illi soli: s̄ oportet ut hoc seruitū fiat cum timore ne p̄ negligēntia detur p̄f. vnde subdit: (in timore) **Ecclesiastes.** vii. Qui timet deum nihil negligit. s̄ q̄ ex timore nisi habeat cum spe et gaudio: nascit desperatio: ideo addit: (et exulta ei.) **P̄s.** Letet cor mēi ut ti. vo. t. s̄ iterum ne spes t exultatio presumptionē generet. addit: (cum tremore) **Breg.** Spes sine timore luxuriat in presumptione timor sine spe degenerat in desperationē. **Zach.** ix. Exulta satis filia syon. satis dicit: nō parum ut desperantes: nō nimis ut p̄sumentes: sed satis ut sperantes t exultantes cum tremore: duo erūt in dānatis. s̄. vermis male cōscie t pena corporalis gehēne. **Efa.** vlt. Clermis eorum nō moriet t ig. nō extin. Ad p̄mū pōt referri timor cordis. Ad sc̄om tremor cordis.

CApprehendite disciplinam nequādo irascif dominus: t pereatis de via iusta.

(app. dīcl. i. aduersa. Duplex ē disciplina. s. eruditio p̄ molestias q̄ grece dī sedia. de qua **Heb.** xii. Omnis disciplina in p̄nti quidem nō videt esse gau. s̄ me. Postea autē pacatissimū. s̄. exer. p̄ ea red. iusticie. Itē dī disciplina eruditio p̄ doctrinaz de bis duobus. **P̄s.** Et disciplina. t. cor. m. in fi. t disci. tē. de prima dicit ergo (app̄hēdite disci.) sc̄ aduersitatum t correctionū. **Ecli.** ii. Omne qđ applicūtū tibi fuerit accipe t in tolore sustine: t in humilitate. t. patientiam habere: t subiungit statim causam: qđ in igne p̄bae aurum t arg. boies vō receptibiles in camino humili. **Drouer.** xxx. Disciplinam dñi fili mī. ne abi. neq̄ defici. casum ab eo corri. quem em̄ diligēt dñs corripit: t dicit glo. (app̄hēdite) aduersa quasi p̄sidium t mūnimentū vñ quidam fortius p̄cutit. tanto terre cui heret magis infigit t subiungit tres causas quare app̄hēdenda est disciplina. Prima ut cuiusc̄ ira dei: ibi (neq̄n) i. ne aliquid (irascif domini) nō dubitavit p̄pheta de hac ira q̄stum ad seipm: s̄ dubitatime dixit q̄stum ad opinionem stultorum. vel sic (neq̄n irascif dñs) q̄r raro in hoc seculo irascit: s̄ dñi sustinet. Secda est causa ne amittat consortium sanctorū in p̄nti: ibi (t pereatis de via iusta). i. iustorū. s̄. de bona operatione nostra ad peccati declinado. **Breg.** Melius est ardere flama febriū q̄r vicioū. Tercia cā est ne incurrit eterna damnatio. t amittat eterna beatitudi.

Cum exarserit in breui ira eius: beati omnes qui confidunt in eo.

(ira eius) q̄r breue est tōs: t tunc nihil erit patientie: q̄r nō dabit tunc locū p̄nie. **Esa.** xxx. Ardeſ furor eius. vel ideo dixit (in breui) q̄r in iudicio simul nō separat omnia discutiet. t tunc beati erunt nō solum securi (oēs qui cōfidunt in eo). i. valde fidūt. i. totā fiduciā ponit in eo ecōtrario maledictus erit qui cōfidit in boie. **Hiere.** xvii. Item ira dei attendit in p̄nti ardet iam in aiabus damnorū exarcescit in futuro in aia t corpe.

P̄s. 3 **Figura** **O** **Psalmus III**
O minē quid multiplicati sūt) Titulus p̄s. dauid cum fugeret a facie absalon filii sui. Legit. ii. **Reg.** xv. q̄ cum dauid fugeret a facie absalon cōsilio archipobel irruit sup̄ cum in isrl. t dauid cū arba

nudis plantis exiuit de birsim. t tunc secutus est eum absalon t capite cius ad arborem p̄ capillos ligato. interfecit est a **Joab** qđ intellexit dauid accidisse sibi p̄ homicidio vrie: t adulterio **Bersabee** s̄m qđ p̄dixerat ei **Mathan.** ii. **Reg.** xi. Non recedet gladius a domo tua usq; in sempiternum buic hystorie alludit titulus: s̄ potius agit de significato q̄ de significante. **D**auid enim christum. Absalon iudam significat. Absalon dicitur quasi abbassalon. id est pax patris. **A**bbas enim pater. **S**alem pax interpretatur. Absalon persecutus est dauid: ita iudas christus. **D**auid fugit a facie absalon. t xps a iudea cum ascēdit cum discipulis suis in motē orare **Math.** xxi. **G**el fugit a facie iuda: cū grā ei⁹ iuda de seruit. Et est p̄s. iste primus eoz q̄ breuiter agunt de passione t resurrectione xp̄i: t est sensus tituli talis. **P̄s.** iste attribuit dauid. i. xpo qui hic loquitur **P̄s.** Dico agens de eo qđ figuratum est cum fugeret dauid a facie absalon. s. de fuga xp̄i a facie iude de passione t resurrectione q̄ oia in illa hystoria figurata fuerūt: t sicut in alio p̄s. Quare tremuerūt: fuit interrogatio interrogatio: ita in hoc p̄s. ponit interrogatio admiratiois. Propheta ergo in admirationē prumpit dices (Dñe qđ multi sunt.) Et notatur q̄ in primo p̄s. Egit p̄pheta de beatitudine. In sc̄o de via ad beatitudinem. In hoc agit de eo p̄ qđ est via ad beatitudinem. s. de passione. Et dividit p̄s. iste in duas p̄tes. In prima pte ponit partes oppositas a similitudine pugnatiū. Sc̄o finis rei ostendit. i. resurrectio: ibi (ego dormiū tē.) Prima pars dividit in tres partes. In prima agit de p̄secutorib. In sc̄o de p̄sona pugnantis: ibi (voce mea) In primo aggrovat p̄secutionē inimicor. Primo ostendit eos cē multos: ibi (multipli cati sūt) Sc̄o cruceles: ibi (qui tribulat me.) Tercio de tractors: ibi (multi insur.) Quarto inuitates ad desperationē prumpens dicit.

Bomine quid multiplicati sunt qui tribulant me: multi insurgunt aduersum me. (Dñe) teus pater (multipli. s.) p̄ adiunctionē inde. **P̄s.** Multiplicata est sup̄ me iniquitas supborum (qui tribulant me) ecce crudelitas. **Hiere.** xii. Facta est hereditas mea quasi leo in silua (multi insurgunt aduersum me) tē trahentes t falsum testimonium ferentes **Mathei.** xii. In beelzebub tē. **P̄s.** Ne tradideris me in animas tribulationis me: quoniam insurrexerit in me testes iniqui tē. vt in me vindicent velut in latronem t subuentem legem t p̄bidentem tributa dari cesari t blasphemantem. **Luce.** xxiij. Insurgere ad vindictam. cōsurgere ad auxilium. as surgere ad honorem.

Multi dicunt anime mee: nō est salus ipsi in deo eius.

Et **Mathei.** xxvij. Si filius dei es descendē de cruce. et **Luce.** xxij. Si tu es rex iudeorum saluum te fac. Nota q̄ multiplicantur mali quadrupliciter: t boni quadrupliciter. Mali multiplicantur in numero. **Psal.** (Multiplicati sunt super capillos capitū mei qui oderunt me gratias) Item in temporalibus. **Psal.** I fructu frumenti vini t olei sui multiplicati sunt) **Job.** xxij. Hos eorum concepit t non abortuit. Clacca peperit t non pruata est fetu suo. Creduntur quasi greges parvuli cīns. Item in peccato. **Psal.** Appone iniquitatem super iniquitatem. **Esaie.** v. Cle qui trahitis iniquitez in fumi. va. **Q**see. iiiij. Homicidium t adulterium tē. Item in supplicio. **Psal.** Induantur sicut dyptoleide confusione sua. **Esaie.** vltimo. Clermis eorum non morietur tē. Boni multiplicantur. Numero **Esaie.** liij. Letare steriles que nō paris. Eruppe t clama que non parturiebas. quia plures filii deserti q̄r ei⁹ qui hab. vi. Item in temporalibus **Canticorum.** ii. Leua eius sub capite meo: t dextera illius amplexbatur me. In virtutibus. **Psal.** Ibunt de virtute in virtutem: donec videbitur deus dorum in syon. In premio **Luce** x. Mensuram bonam t consertam t coagitatam. **Esa.** lx. Cum videbit t affluerit tē.

Mali multiplicat q̄r. dupliciter t boni qua dupliciter.